

BERİN ARAL

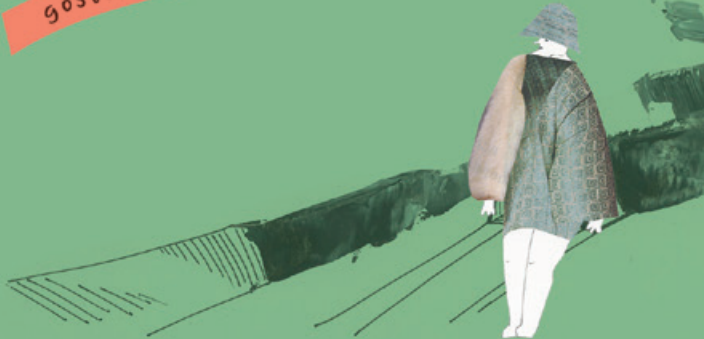
DÜZ TOKUSUN SAKINLERİ

Gölgelere sığınan, yaralarını kimseye

göstermeyenlerin hikâyeleri...

hayykitap
EDEBİYAT

Hayykitap - 766
Edebiyat - 142

Düz Yokuşun Sakinleri
Berin Aral

Kapak Tasarımı: Ravza Kızıltuğ
Sayfa Tasarımı: Turgut Kasay

ISBN: 978-625-7909-76-1
1. Baskı: İstanbul, Ekim 2020

Baskı: Yıkılmazlar Basım Yay.
Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.
15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B
Güneşli - İstanbul
Sertifika No: 45464
Tel: 0212 630 64 73

Hayykitap
Zeytinolu Cad. Şehit Erdoğan İban Sk.
No: 36 Akatlar, Beşiktaş 34335 İstanbul
Tel: 0212 352 00 50 Faks: 0212 352 00 51
info@hayykitap.com
www.hayykitap.com
facebook.com/hayykitap
twitter.com/hayykitap
instagram.com/hayykitap
Sertifika No: 12408

© Bu kitabın tüm hakları
Hayygrup Yayıncılık A.Ş.'ye aittir.
Yayınevimizden yazılı izin alınmadan kısmen veya
tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez,
çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

DÜZ YOKUŞUN SAKİNLERİ

Berin Aral

Sâye, Farsça gölge demek.

'Sâyende', senin gölgen yardımıyla anlamına gelen çok ince bir teşekkür.

Hayat, gölgesinde huzur bulduğumuz insanlarla güzel.

Berin Aral

Unutmadığım ilk film 'Dönüştü.
İlk defa Adana'da şimşeklerle yağan yağmurlara ve gök
gürültüsüne bağlandım.
İlk okuduğum büyüleyici kitap 'Pal Sokağı Çocukları'ydı.
Hemen sonra okuduğum en şahane roman 'Don Quijote' idi.
Kendi başıma planladığım ilk yolculuk Viyana'ydı.
Satın aldığım ilk plak Nina Simon'undu.
Yazdığım ilk şey kendi kendime kederlenmelerimdi.
İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Antropoloji
Bölümü'nü 1988'de bitirdim. Sonrasında hep sevdiğim işler
yaptım, annelik de buna dâhil. Çocuklarım Can ve Billur
doğduğundan beridir hayat daha anlamlı ve sevecen.
Son yıllarda öykü ve roman çalışıyorum, en sevdiğim iş bu oldu.

Canlı Gölgeler

Ön-Söz

Derin bir iç geçirdim, kafamda dönüp duran fikri bir türlü yazamıyorum. Teslim zamanı gelmiş geçmiş, kafamda beliren fikir bir türlü yeşermemiş. Canım sıkkın, kalkıp kendime kahve yaptım. Henüz sabahın altısı. Güneş yeni doğmuş, şehrin bir kısmını ışıktandırmışken, balkondaki masaya oturdum. Bizim ev ışıklı taraftaydı. Yok bunu metafor olsun diye düşünmedim. Hakikaten öyle. Öğlene kadar aldığımız güneşin haddi hesabı yok. Martılar uykusuzluk çekiyor, uyuyanlara da sinir oluyorlar.

Kahvemden koca bir yudum alıp kafamı toplamalıyım. En kolay gelen en zormuş kardeşim. Sanki zihnimde bir bulut var, sözcükler orada salınıp duruyor. Bir türlü istediğim gibi sıralayamıyorum. Kafamın içinde bir ses, yapamazsın, diyor, sen kimsin ki...

Tanıdık bir ses ama bir türlü tanıyamıyorum, kimin bu ses, kimin... Yapamazsın, şimdiye kadar yazdıklarına hayret ediyorum, diyor. Bak iki hafta geçti bile, iki satır şeyi yazamadın. Olmuyor. Sen anca kahve iç, yemek yap, ev topla, diyor. Uslu uslu dinliyorum. Kim bu içimdeki sabotajcı, kulağıma umutsuzluk fısıldayan?

Yazdığım hikâyelerdeki kadınlar mı? Ben kadınları yazmadım ki...

Ben gölgede yaşayanları yazdım. Gölgede gönüllü yaşayanları,

gölgede bırakılanları, gölgede olduğu fark edilmeyenleri yazmadım mı ben?

Türlü hayatlar yaşayan insanları, yaşarken biriktirdikleri travmaları, bir türlü gerçekleşmeyen hayalleri, kuşkuları, hevesleri, planları yazmadım mı...

Belleri bükülürken gölgelerinin biriktirdiği karanlık yanlarını taptaze taşıyanları...

Çoğu kadın, belki de bu yüzden... En çok biriktiren, en çok gölgelerine, gölgelere sığınan...

Kulaklarına fısıldayan sesleri en çok duyan, içlerinde biriken zehri farkına varmadan ekip biçenler...

Benim içimdeki ses de yapamazsın, diyor. Yaptırmayacağım, diyor.

Sesler çoğalıyor mu yoksa biz yaşlanırken? Daha çok duyup daha çok dinlediğimiz o sesler korosuna sıkı sıkı tutunuyor muyuz, öyle olmak kolayımıza mı geliyor? Kolay mı hakikaten? O seslerle biriken tortular peki, bizi biz yapan her şeyin asıl parçası değil mi o tortular. Birikir katman katman. Hayatımız gelip geçerken, kalabalıklar içindeki yalnızlığımız deniz derya olur.

Sabahın bu erken saatinde, güneş henüz doğarken kahvemden bir yudum daha aldım. Kulağımdaki sese döndüm. Susmadı, susmayacak biliyorum, anlat, dedim, daha çok anlat, dinliyorum... İnsan dediğin kocaman bir yelkenli...

Kaporta

Kaportası parçalanmış arabadan çıktım. Bacaklarım titriyor. Savrulan arabayı önce sağ arkadan vurdum. Vurunca frene yükledim, direksiyonu kırdım. Kırınca bir daha savruldu. Yol kenarındaki korunaklara dümdüz girdim. Küfür gibi. Hava yastığının açılmamasına şaşırdım. Açılmadı. Gümleme sesi sırasında arkamdan araba gelirse bir de o çarparsa sıçtık diye düşünüyordum, hatırlıyorum. Gelmedi. Hatta ben bacaklarım titreyerek indikten sonra da gelmedi. Yola düşen plakayı aldım arabanın içine attım. Mühim bir parça, sonra hangi arabayı vurdunuz deseler plakasız olanı mı diyecektim. Olmaz öyle şey. Birileri, nereden çıkıp geldiğini anlamadığım birileri motorundan duman tüten aracıma yakın bir yere kuka koydular. Minnet duydum. Virajdan aşağı hızla inenleri de beni de korumak lazım. Allah razı olsun. Kendimi yokladım, boynumu, başımı, yok bir şey. Bir tek bacaklarımın titremesi geçmiyor. Dörtlülere yanıp sönen arabaya girdim oturdum. Motoru çalıştırdım, çalıştı. Sevindim. Ama vites geçmedi. Niyetim, az ilerdeki köprünün altına doğru çekmekti aracı, olmadı. Motor hırıltılarla çalıştı ama vites bir şey olmuş, anlamadım. Oturduğum yerden içeriye doğru baktım. Çantamdan fırlamış su şişesi ve ağı kesici kutusunu gördüm. Uzanıp aldım. İçinden bir tane alıp içtim. Bagajdaki yumurtalar geldi aklıma. Kırılmışlar mıdır acaba, iyi ki süt şişesi yoktu. Patla-

yıp akarsa kokusu imkânsız çıkmaz. Başıma gelmişti. İki yıl önce Bodrum'da marketten alıp arka koltuğa koyduğum şişe kendiliğinden patlamıştı. Torbanın içindeydi Allahtan, çoğu torbaya dökülmüş, kenara çekip çöpe atmıştım. Eve dönünce dökülenleri silip temizleyip olayı unutmuştum. Ertesi gün arabaya bindiğimde bir koku, bir koku anlatamam. Hayvan ölüsü gibi. Anladım süttten, arabayı tekrar park yerine çekip diplere kadar sirkeli sularla silip temizledimdi, olmadığı gibi daha da beter oldu. Sorup sorduğum, araba sattırır, dediler. Çıkamaz o koku, her yeri de kurtlandırır üstüne, dediler. Bende şafak attı. Tam bayram üstü. Bodrum'un en iyi araba yıkamacısını bulup gittiydim o zaman, arabayı bırak git abla, her tarafını sökeriz, dedi saç sakalından az olan tamirci. Kolları bütün dövme. Başka türlü olmaz mı dediğimde şoför koltuğunu söktüler altı vıngır vıngır kurtlanmış... İçimden yükselen öğürtüyü bastırmak için geriye attıydım kendimi. Bir yandan da nasıl utaniyorum adamlardan. Kadın şoför diyecekler, hem salak gibi süt döküyor hem de içi bulanıyor. Derin bir nefes alıp, sökün, dedim. Ne olacaksa en iyisi olsun. Bayramda veremeyiz, bugün sökeriz, yıkar ilaçlarız. Sonra dükkânı kapatacağız zaten. İlaçla bekler üç beş gün. Sonra bir daha ilaçlar, yıkarız. Halılar da değişecek tabii, demişti tarz tamirci. Boynumu eğip razı olmuşum. Gene de olmazsa yapacak bir şey yok, demişti adam. Bir taksi çevirip dönmüşüm eve, anneler, ablalar, ev dolu. Hepsi tatile gelmiş. Ama araba yok, iyi mi? Gözüm süt görsün istemiyorum, ne süt ne yoğurt. Burnumda o kokuyla geçiydi o hafta. Bir hafta sonra gelmişti tertemiz, canı sağ olsundu tamircinin, epey de para ödedydim. Şimdi burada olsaydı bu halini de adam eder miydi acaba?

Tekrar çıktım arabadan. Soğuk dışarı, kar yağıyor hafiften. Kabanımın kapüşonunu taktım ama bir işe yaramadı. İçim üşüyor. Geçen her araba yavaşlayıp bize bakıyor. Bana ve arabaya. Gözlerinde görüyorum o ifadeyi, ha kadın şoförmüş, diyorlar. Ben, demek istiyorum on beş yıldır araba kullanıyorum, bir kere süt kırdım sadece, vallahi başka kazam yok, demek istiyorum. O bakışlardan anlıyorum, inanmayacaklar bana. Sinirleniyorum. Geçenlerin kimi, iyi ki benim başıma gelmedi, çok şükür, diyor kimi de benim başıma gelmez kardeşim, içkili midir nedir, diyor. Biliyorum. Ben de böyle bakmış, ben de böyle düşünmüştüm kaza gördüğüm zamanlarda. Al işte, oluyormuş, yaşanıyormuş. Her şey insan içinmiş. Burnuma o bozuk süt kokusu gelir gibi oluyor bir an, içim bulanıyor. Yok, değil ama. Kırık yumurta varsa var. Telefonumu arıyorum, bulamıyorum. Nerede bu, bakıyorum da görmüyor muyum nedir. Buz gibi olmuş parmaklarımla şakaklarımı ovuyorum. Şifalı eller. Kendine faydası olmayan eller. Biraz daha su içiyorum. Sağ taraftaki yaya yoluna çıkıyorum. Gelenler hızlı geliyor, önce kukayı sonra da arabayı görene kadar kesmiyorlar hızlarını. Ne olur ne olmaz deyip elime plakayı da alıp kaldırıma çıkıyorum. Çevre yolunda kaldırım olması şaşırtıyor beni. Belki de benim gibiler için yapıyorlar buraları. Süt döken kadın şoförler için. Elimde plaka, çantamı karıştırıyorum telefonu bulma umuduyla. Öykü kitabının arasına sıkışmış, buluyorum. Çalışıyor sorun yok. Annemi aramıyorum; şimdi tansiyondu şekerdi. Kafam durmuş. Telefon elimde bakıyorum. 155'i arasam. Ay ne diyeceğim, ben kaza yaptım, gelin beni alın mı diyeceğim. Evet aslında gayet mantıklı. Arıyorum, meşgul. Aklıma Murat eniştem geliyor, arıyorum meşgul. Boş geçen bir taksiye el etmek geçiyor içim-

den, arabayı bırak git, zaten pert olmuş, kırık yumurtalar var ama bagajda. Kırıldılar mı, yağ var, mandalina, kereviz, bir de makarna. Onları da alsam mı? El ettiğim taksi de durmuyor.

Vızır vızır geçen arabalardan korkuyorum. Arabamın yanına gidemiyorum. O öylece kırık dökük yatıyor orada. Aha vay be, arabayla bağ kurmuşum haberim yok, bunun erkeklere özgü bir şey olduğunu düşünürdüm. Çok taşıdı bu zavallım beni, getirdi götürdü. Ne yollar gittik beraber. Yol boyu alışverişle doldurup arabayı, eşek gibi yükleyip ne çok seyahat ettik. Ablamın torunlarını az uyutmadık arkada, arka koltuk boşluklarına yastık yığıp bebeleri uyuturduk. Uludağ' a gitmiştik bir sefer kızlarla, lastiklere zincir takmıştık da yolda kayanlara geri zekâlılar demiş, gülmüştük. İncecik yağın kar tanelerinin altında, yola dökülen far lambalarının parçaları kırmızı kırmızı parlıyor. Alsam, bir kenara koysam mı acaba, aman yok ya, bırak kalsın. Zaten takılacak yeri yok. Köprü'nün altına doğru yürüyorum yavaş yavaş. Bir yandan Murat eniştreyi yeniden arıyorum. Çalıyor bu sefer, uzun uzun çaldırıyorum. Kesin toplantıda, telefonu sessize almış. Arar az sonra. Elli kişiyi de arayıp ortalığı ayağa kaldırmayalım. Panikli kadınlar gibi. Bir sigara yakarım şimdi, kafam yerine gelir. Köprü'nün altında sırtımı duvara dayayıp duruyorum, yukardan geçen araçların gürültüsü uğulduyor kulaklarımda. Yürüdükçe titremem geçti. Sağ taraftaki duvarlara poşetlerle çiçekler ekmişler, ekmişler de katman katman yerleşmişler. Yerler su içinde, Fikirtepe inşaatlarından çamur akmış yola, bastıkça daha çamur. Çiçeklere bakıyorum. Solmuşlar. Dönüp arabaya baktığımda polis arabasını görüyorum. A benim yürümemi mi beklemiş bunlar, kim aradı acaba, yoldan geçen biri mi, yoksa böyle

Düz Yokuşun Sakinleri

“Göbeğim büyümüş iyice. Her şeyi karnumda toplamışım. Bütün o özlediklerim, özendiklerim. Bıktıklarım, biriktirdiklerim. Hepsi dert olmuş. Karnumda. Perdenin arkasından sokağa bakıyorum. Dışarda gürül gürül akan bir dünya, bensiz. Herkes bir yerlere gidiyor. Telefonlar ellerinde. Ya konuşuyor, ya mesaj yazıyor ya da fotoğraf çekiyorlar. İnsanları var. Ben evde tek başıma.”

Hayatın yokuşu kaderdendir. Kimine düz, dertsiz olan sokak kimine alabildiğine dik bir yokuştur. Gözünü yokuşun başına dikmezsin, başını eğersin yıldırmasın diye, dayanabildiğim kadar dayanayım diye, gücüm yettiğince sürdürebileyim diye, başını eğer, katlanmanın bir yolunu ararsın.

En çok biriktiren, en çok gölgelerine, gölgelere sığınanların... Kulaklarına fısıldanan sesleri en çok duyan, içlerinde biriken zehri farkına varmadan ekip biçenlerin hikâyeleri...

İçe dönük, hayatlarının kıyılarında kalmış, bırakılmış, yaralı, yaralarını kimseye göstermeyen hüznü kadınların hikâyeleri. Belleri bükülürken gölgelerinin biriktirdiği karanlık yanlarını taptaze taşıyanların...

hayykitap

24 TL

KDV'DEN MUAFTIR

ISBN: 978-625-7909-76-1

9 786257 909761